

Wyrok z dnia 12 marca 2009 r.

II PK 190/08

1. Kierownik samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest samorząd województwa, jest osobą zarządzającą wojewódzką osobą prawną i podlega przepisom ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584 ze zm.).

2. Rozwiązanie stosunku pracy w trybie określonym w art. 5 ust. 2 tej ustawy wymaga wykazania przez pracodawcę, że naruszenie zakazów, o których mowa w jej art. 4 było zawinione w rozumieniu art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Przewodniczący SSN Zbigniew Hajn (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Herbert Szurgacz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 marca 2009 r. sprawy z powództwa Michała B. przeciwko Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w W. z udziałem interwenienta ubocznego Zarządu Województwa M. o odszkodowanie, na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 października 2007 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Michał B. wystąpił przeciwko pozwanej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego Samodzielnemu Publicznemu Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej w W. (WSPR) o zasądzenie 25.820 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione i niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia wraz ustawowymi odsetkami od 2 października 2003 r. do dnia zapłaty oraz kosztów zastępstwa proce-

sowego w wysokości 8.000 zł. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Interwencję uboczną po stronie pozwanej zgłosił Zarząd Województwa M. w W., wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z 9 października 2006 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dla Warszawy-Śródmieścia zasądził na rzecz powoda od pozwanej 25.920 zł brutto tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od 2 października 2003 r. do dnia zapłaty i 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz - od interwenienta ubocznego kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że Michał B. był zatrudniony w pozwanej WSPR od 2 stycznia 1971 r. do 1 października 2003 r. Ostatnio zajmował stanowisko dyrektora pozwanej Stacji, na które został powołany 14 stycznia 1991 r. Powód był bardzo dobrym, zaangażowanym i cenionym pracownikiem. Miał wysokie kwalifikacje i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Pod względem merytorycznym i w zakresie wykonywanych obowiązków nie było do niego żadnych zastrzeżeń. Dnia 15 stycznia 2003 r. powód nabył 50% udziałów (dokładnie 38 udziałów) w lecznicy „J.” - Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w W. Przez krótki czas był kierownikiem tej jednostki. Powód nie poinformował o tym swojego pracodawcy, bowiem lecznica nie prowadziła działalności konkurencyjnej wobec pozwanej. Ponadto uzyskał opinię [...] Jana Z. z 17 marca 2003 r. i Departamentu Dialogu Społecznego Ministerstwa Zdrowia z 8 kwietnia 2003 r., zgodnie z którymi nie podlegał zakazowi prowadzenia działalności gospodarczej w myśl ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. W związku z interpelacją radnego Sejmiku Województwa M. z 16 sierpnia 2003 r. w sprawie działalności gospodarczej powoda oraz dotyczącym tej kwestii artykułem prasowym, powód w piśmie z 25 sierpnia 2003 r. poinformował pracodawcę, że po zbyciu 15 sierpnia 2003 r. 31 udziałów posiada 9,3% udziałów w lecznicy „J.”. Uchwałą z 23 września 2003 r. Zarząd Województwa M. odwołał powoda z zajmowanego stanowiska, informując go jednocześnie, że jest to jednoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika. Odwołanie ze stanowiska, a w konsekwencji rozwiązanie stosunku pracy, uzasadniono tym, że powód naruszył art. 4 pkt 2, 5 i 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Oświad-

czenie to zostało złożone powodowi przez Marszałka Województwa M. 1 października 2003 r., co oznaczało automatyczne rozwiązanie stosunku pracy. Odnośnie do statusu pozwanej WSPR Sąd Rejonowy ustalił, że 1 stycznia 1999 r. jego organem założycielskim stał się Samorząd Województwa M., a wszelkie czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do powoda wykonywał od tego dnia Zarząd Województwa M., reprezentowany przez Marszałka Województwa M.

Sąd Rejonowy wskazał, że sporna w sprawie jest ocena, czy rozwiązanie z powodem umowy o pracę było zasadne i zgodne z przepisami prawa. Sąd zwrócił uwagę na to, że zgodnie z art. 70 k.p., odwołanie pracownika, z którym nawiązano stosunek pracy na podstawie powołania, może nastąpić w każdym czasie, a decyzja w tej kwestii zależy wyłącznie do swobodnej oceny organu, który go powołał. Odwołanie to powinno być dokonane na piśmie, nie wymaga uzasadnienia i jest równoznaczne z wypowiedzeniem umowy o pracę. W przypadku jednak, gdyby odwołanie nastąpiło z przyczyn, o których mowa w art. 52 lub 53 k.p., jest ono równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia i w tym wypadku należy podać przyczynę odwołania. Zdaniem Sądu, pozwana spełniła wymogi formalne przewidziane dla odwołania i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia. W szczególności odwołanie nastąpiło na piśmie i z podaniem uzasadniającej je przyczyny. Ponadto powyższe nastąpiło przed upływem miesiąca od powzięcia wiadomości o przyczynach uzasadniających odwołanie w tym trybie, którą pracodawca powziął 25 sierpnia 2003 r., a ostatecznie jej potwierdzenie dokumentami złożonymi przez powoda uzyskał 9 września 2003 r. Uchwała w sprawie odwołania go ze stanowiska zapadła 23 września 2003 r. Sąd Rejonowy uznał jednak, że rozwiązanie z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia było nieuzasadnione. O ile bowiem Sąd Rejonowy nie kwestionuje zasadności odwołania, które jest pozostawione samodzielnej decyzji organu powołującego, o tyle w niniejszej sprawie nie wystąpiły przesłanki do odwołania powoda w takim trybie, czyli bez wypowiedzenia. W kwestii tej Sąd Rejonowy podzielił argumentację [...] Jana Z., który w przedstawionej przez powoda opinii prawnej stwierdził, że kierownik samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej nie podlega obowiązkowi złożenia oświadczenia majątkowego i nie podlega zakazowi prowadzenia działalności gospodarczej, gdyż samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej nie są wojewódzkimi osobami prawnymi. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne nie zawiera bowiem jednoznacznego stwierdzenia, że kierownik

samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej podlega zakazowi prowadzenia działalności gospodarczej, a zatem, w kontekście konstytucyjnie gwarantowanej zasady wolności gospodarczej, niedopuszczalne jest stosowanie wykładni rozszerzającej. Skoro akt prawny ustanawia obowiązki sformułowane niejednoznacznie, to wszelkie wątpliwości należy rozstrzygać na korzyść podmiotu, który ma być nimi obciążony. Za powyższym stanowiskiem przemawia również fakt, że projekt nowelizacji wymienionej ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej ustanawiał zakaz działalności gospodarczej w stosunku do kierowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, z czego Sąd wysnuł wniosek, że wcześniej takiego zakazu w stosunku do nich nie było albo był sformułowany niejednoznacznie. Sąd Rejonowy nie podzielił natomiast stanowiska wyrażonego w przedstawionej przez interwenienta ubocznego opinii prawnej [...] Michała K., według którego samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest samorząd województwa, jest wojewódzką osobą prawną, a jego kierownik jest osobą zarządzającą wojewódzką osobą prawną i podlega przepisom antykorupcyjnym zawartym w rozważanej ustawie. Wobec tego, zdaniem Sądu Rejonowego, powód działał w słusznym przekonaniu, że nie podlega przedmiotowej ustawie i ustanowionemu w niej zakazowi działalności gospodarczej. Dlatego Sąd Rejonowy uznał, że żądanie powoda jest zasadne w całości.

W apelacjach od wyroku Sądu Rejonowego pozwana WSPR oraz interwenient uboczny zarzucili Sądowi naruszenie art. 2 pkt 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, wywodząc, że wbrew pogładowi Sądu samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, dla którego organem założycielskim jest samorząd województwa, jest wojewódzką osobą prawną. Wobec tego jego dyrektor jest osobą zarządzającą wojewódzką osobą prawną.

W wyniku rozpoznania apelacji Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 18 października 2007 r., zaskarżonym rozpoznawaną skargą kasacyjną, zmienił wyrok Sądu Rejonowego i powództwo oddalił. Sąd Okręgowy uznał, że rację mają apelujący, że dla ustalenia, czy powód był objęty uregulowaniami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, wyjściową kwestią było ustalenie czy pozwany jest osobą prawną i czy organem założycielskim pozwanego jest samorząd województwa. Zdaniem

Sądu, trafne są wywody apelujących, że skoro zgodnie z art. 35b ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej podlega obowiązkowi rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, a z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej uzyskuje osobowość prawną, to niewątpliwie samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, jakim jest WSPR, jest osobą prawną. Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej jest bowiem osobą prawną, która na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej może być wojewódzką osobą prawną, czyli osobą tworzoną wyłącznie przez województwo, jako jedną z jednostek samorządu terytorialnego. Z tego względu województwo może być dla samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej jednym z jedynych (wyłącznych) organów założycielskich. Ponadto wojewódzką osobą prawną może być nie tylko podmiot, który może być utworzony jedynie przez województwo, ale i podmiot, który utworzony został wyłącznie przez województwo, a więc ten podmiot, w którym województwo ma 100% udziałów lub akcji albo taki, który na mocy ustaw administracyjnych województwo utworzyło wyłącznie własnym aktem woli i który następnie podlega mu na zasadach określonych tą ustawą. Nadto, z art. 47 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa wynika, że samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, dla którego organem założycielskim, jest samorząd województwa jest wojewódzką osobą prawną, o której mowa w art. 2 pkt 6b ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Dlatego Sąd Rejonowy przyjmując, że samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, dla którego organem założycielskim jest samorząd województwa nie jest wojewódzką osobą prawną, naruszył przepisy prawa materialnego, tj. art. 47 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa i art. 2 pkt 6b ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Sąd zaznaczył, że powyższa wykładnia pojęcia wojewódzkiej osoby prawnej zdefiniowanego w art. 47 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa ma także oparcie w poglądach doktryny i orzecznictwa sądów administracyjnych. Następnie Sąd stwierdził, że skoro Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego SZ PZOZ jest wojewódzką osobą prawną, a powód będąc dyrektorem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej (tj. WSPR), jako jej kierownik w myśl art. 44 ust. 1 i 2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej ponosił odpowiedzialność za zarządzanie publicznym zakładem opieki zdrowotnej, kierował nim i reprezentował go na zewnątrz,

to bez wątpienia był osobą zarządzającą wojewódzką osobą prawną i jako osoba zarządzająca wojewódzką osobą prawną podlegał dyspozycji art. 2 ust. 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Ponieważ w okresie pełnienia tej funkcji zawarł umowę o przeniesieniu własności udziałów, na mocy której nabył 50% udziałów w lecznicy „J.” Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w W. oraz przez krótki czas pełnił funkcję kierownika tej jednostki (o czym nie poinformował swojego pracodawcy), to tym samym naruszył art. 4 ust. 2, 5 i 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. W kontekście powołanych regulacji Zarząd Województwa M. miał dostateczne podstawy faktyczne i prawne do odwołania powoda, a jego roszczenie o zasądzenie odszkodowania za nieuzasadnione i niegodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia jest niezasadne, bowiem pozwana rozwiązała z powodem umowę o pracę bez naruszenia przepisów prawa.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości powód zarzucając w skardze kasacyjnej naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 2 pkt 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne w związku z art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, polegającą na błędnej wykładni pojęcia wojewódzkiej osoby prawnej, która doprowadziła do nieuzasadnionego rozszerzenia zakresu podmiotowego tego określenia i ustalenia, że powód podlegał przepisom ustawy antykorupcyjnej i naruszył ustanowiony w niej zakaz oraz art. 5 ust. 2 i 6 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne w związku z art. 52 § 1 pkt 1 k.p., przez uznanie, że wystarczające do rozwiązania stosunku pracy w tym trybie jest stwierdzenie naruszenia zakazu przez osobę objętą postanowieniami ustawy antykorupcyjnej, niezależnie od kwestii zawinienia bądź też braku zawinienia tego naruszenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie powoda ze stanowiska dyrektora, za które żąda on odszkodowania w pozwie inicjującym niniejszą sprawę, nastąpiło na podstawie art. 4 pkt 2, 5 i 6 w związku z art. 2 pkt 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. Nr 106,

poz. 679 ze zm., w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym sporem). Zgodnie z tymi przepisami, osoby zarządzające wojewódzkimi osobami prawnymi nie mogą być zatrudnione lub wykonywać innych zajęć w spółkach prawa handlowego, które mogłyby wywołać podejrzenie o ich stronnictwo lub interesowność, posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego, prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością. Zgodnie z art. 5 ust. 2 wymienionej ustawy, w razie naruszenia wskazanych wyżej zakazów przez osobę zarządzającą wojewódzką osobą prawną, właściwy organ odwołuje ją albo rozwiązuje z nią umowę o pracę, najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym uzyskał informację o przyczynie odwołania albo rozwiązania umowy o pracę. Z kolei według art. 5 ust. 6 tej ustawy takie odwołanie i rozwiązanie umowy jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Z powyższych regulacji prawnych wynika, że dla rozstrzygnięcia rozpoznawanego sporu istotne jest wyjaśnienie dwóch kwestii prawnych. Pierwszej, czy samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim (jak w przypadku pozwanej WSPR) jest samorząd województwa, jest wojewódzką osobą prawną, a tym samym czy jego kierownik jest osobą zarządzającą wojewódzką osobą prawną i podlega przepisom zawartym w rozważanej ustawie. Drugiej, czy zawarte w art. 5 ust. 6 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. określenie, według którego odwołanie i rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 5 ust. 2 tej ustawy jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., oznacza uniezależnienie prawidłowości tej czynności od winy pracownika w rozumieniu art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

W pierwszej z wymienionych kwestii należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy przekonująco uzasadnił pogląd, że samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest samorząd województwa (jak WSPR), jest wojewódzką osobą prawną. Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej może być utworzony przez jednostkę samorządu terytorialnego, w tym przez województwo. Nie ma też wątpliwości, że WSPR jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, w stosunku do którego uprawnienia organu tworzącego ma samorząd województwa (zob. pkt 17 załącznika do rozporzą-

dzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2001 r. w sprawie wykazu samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, które zostały przejęte przez gminy, powiaty i samorządy województw, Dz.U. z 2001 r. Nr 65, poz. 659). Ponadto, zgodnie z art. 35b ust. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej posiada osobowość prawną. Wbrew twierdzeniu skarżącego, wynikającemu z tych przepisów wnioskowi, że WSPR jest wojewódzką osobą prawną nie przeczy art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590), który stanowi, że wojewódzkimi osobami prawnymi, poza województwem, są samorządowe jednostki organizacyjne, którym ustawy przyznają wprost taki status, oraz te osoby prawne, które mogą być tworzone na podstawie odrębnych ustaw wyłącznie przez województwo. Uzasadniona, zwłaszcza w przedstawionym powyżej kontekście systemowym, jest wykładnia, według której „przez pojęcie wojewódzkich osób prawnych, które mogą być tworzone na podstawie odrębnych ustaw wyłącznie przez województwo, należy rozumieć takie osoby prawne, które mogą być przez województwo tworzone samodzielne (tzn. z wyłączeniem innych podmiotów) niezależnie od tego, czy jeszcze inne podmioty - poza województwem - mogą tworzyć tego typu osoby prawne” (K. Bandarzewski (w:) P. Chmielnicki (red.): Komentarz do ustawy o samorządzie województwa, Warszawa 2005, s. 248). Wykładnia ta, w przeciwieństwie do proponowanej w skardze kasacyjnej zawężającej wykładni słowa „wyłącznie” art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r., pozwala na racjonalne, zważywszy na funkcjonalne, majątkowe i organizacyjne powiązania opisywanego samodzielnego zakładu opieki zdrowotnej z województwem, rozumienie rozważanego przepisu. Zyskała ona również poparcie w poglądach doktryny prawa samorządu terytorialnego. Należy też wskazać, że stanowisko, iż samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest samorząd województwa, jest wojewódzką osobą prawną, zostało już wcześniej przyjęte przez Sąd Najwyższy (wyrok z 3 grudnia 2008 r., I PK 91/08).

Wobec powyższego należy uznać, że kierownik samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest samorząd województwa, jest osobą zarządzającą wojewódzką osobą prawną i podlega przepisom ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Odnośnie do drugiej z wymienionych kwestii prawnych należy stwierdzić, że zawarte w art. 5 ust. 6 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. określenie, według którego odwołanie i rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 5 ust. 2 tej ustawy jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., nie oznacza uniezależnienia prawidłowości tej czynności od winy pracownika. Innymi słowy, rozwiązanie stosunku pracy w trybie określonym w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej wymaga wykazania przez pracodawcę, że naruszenie zakazów, o których mowa w art. 4 tej ustawy było zawinione w rozumieniu art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Stanowisko to jest zgodne z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w orzeczeniach związanych z podobnymi unormowaniami prawnymi, tj. w uchwale z 5 kwietnia 2007 r., I PZP 4/07, OSNP 2007 nr 23-24, poz. 340, w wyroku z 4 listopada 2008 r., II PK 80/08 oraz w wyroku z 3 grudnia 2008 r., I PK 91/08. Nawiązując do tych orzeczeń, a zwłaszcza wyczerpującej argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu uchwały z 5 kwietnia 2007 r., należy wskazać, że przedstawione na wstępie przepisy ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej dają podstawę do wniosku, że mamy do czynienia z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia (przez oświadczenie pracodawcy bez zachowania okresu wypowiedzenia - art. 30 § 1 pkt 3 k.p.). Wynika to przede wszystkim z ustawowego stwierdzenia, że jest to rozwiązanie umowy o pracę równoznaczne z rozwiązaniem na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Przepis art. 5 ust. 2 wskazuje, że rozwiązanie umowy o pracę jest prawnym obowiązkiem pracodawcy. Niewątpliwe jest też, że obowiązek ten powstaje w przypadku stwierdzenia, że doszło do naruszenia zakazów ustalonych w art. 4. Należy też uznać, że przepisy art. 5 ust. 2 i 6 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przesądzają, że naruszenie zakazów ustalonych w art. 4 jest naruszeniem podstawowego obowiązku pracowniczego. Zasadniczym problemem przy wykładni analizowanych przepisów jest ocena, czy wina pracownika jest przesłanką rozwiązania umowy o pracę (obowiązku pracodawcy w tym zakresie), czy też wystarczające jest stwierdzenie naruszenia zakazów określonych w art. 4 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej. Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie przyjmuje drugiej z tych możliwości, a tym samym nie podziela poglądu, wyrażonego w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 28 lutego 2006 r., II PK 189/05 (OSNP 2007 nr 5-6, poz. 63). Naruszenie wskazanych w art. 5 zakazów może być przez pracownika zawinione w różnym stopniu (od winy umyślnej, przez

rażące niedbalstwo do najłżejszej winy nieumyślnej). Może też być przez pracownika całkowicie niezawinione. W przypadkach braku zawinienia oraz lżejszych postaci winy, sankcja w postaci rozwiązania umowy o pracę w sposób równoznaczny z rozwiązaniem na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. byłaby nieproporcjonalna do zachowania pracownika. Wobec tego art. 5 ust. 6 należy odczytać w ten sposób, że nie tylko zrównuje on w skutkach ten tryb rozwiązania umowy o pracę z rozwiązaniem na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., ale że ustanawia szczególny przypadek rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika na podstawie art. 52 k.p. Rozwiązanie umowy o pracę w sposób określony w art. 5 ust. 2 jest rozwiązaniem umowy na podstawie art. 52 k.p., a nie tylko zrównanym z nim w skutkach. Przemawia za tym stwierdzenie w art. 5 ust. 6, że jest to rozwiązanie umowy o pracę „równoznaczne z rozwiązaniem bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.”. W przypadkach, gdy ustawodawca zrównuje jedynie skutki różnych sposobów (trybów) rozwiązania umowy o pracę używany jest bowiem zwrot ustawowy, że „rozwiązanie umowy w tym trybie pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę” (art. 48 § 2 zdanie drugie k.p., art. 55 § 3 k.p.). W stosunku do trybu określonego w art. 52 k.p., odrębność rozwiązania umowy o pracę na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej polega na tym, że niezłożenie w terminie oświadczenia majątkowego przez zobowiązanego pracownika jest naruszeniem podstawowego obowiązku pracowniczego. Nadto, w przypadku spełnienia przesłanek tego przepisu (także winy pracownika), pracodawca ma obowiązek rozwiązać umowę o pracę, podczas gdy zastosowanie art. 52 k.p. zależy od uznania pracodawcy.

Sąd Okręgowy nie rozważył okoliczności związanych z ewentualną winą powoda. Poza tym, na marginesie należy zauważyć, że w aktualnym stanie sprawy nie wiadomo, czy powód był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, czy powołania, a w związku z tym, czy rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w drodze rozwiązania umowy o pracę, czy też odwołania ze stanowiska.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego - na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w związku z 398²¹ k.p.c.

=====